

[Udenrigsministeren.]

1936, og jeg pegede ved den Lejlighed i en Tale i Delegeretforsamlingen, hvor jeg udtalte mig om Erklæringen og hvad dermed stod i Forbindelse, netop paa, at der herigennem fra andre Magters Side var skabt et Præcedens bestyrkende den Opfattelse, der var kommet til Orde fra vor Side.

Det ærede Medlem synes nu at interessere sig for, hvorledes man skal optræde i mulige nye Tilfælde. Jeg maa tilstaa, at jeg anser det for haabløst, at vi styrter os ind i en Diskussion derom. Hvilke nye Tilfælde der kan komme til at foreligge, om saadanne overhovedet kommer til at foreligge, hvorledes de fire af mig nævnte Hensyn da vil gøre sig gældende, derom kan intet Menneske i dette Øjeblik sige noget forstandigt her i denne Sal, og hvor Muligheden for saadan fornuftsmæssig Drøftelse er udelukket, dør foretrækker jeg, at man afholder sig fra Drøftelse.

Erklæringen af Juli 1936 er da ikke et enestaaende Tilfælde for Danmarks Vedkommende, ikke noget mærkværdigt, der skaffer os en helt ny Stilling eller betyder en ny Standpunkttagen fra vor Side. Den er Led i en Række af Udtalelser, der har været afgivet fra dansk Side over for Folkeforbundet, hyppigt ogsaa i denne Sal, lige fra 1919 og til nu. Jeg har haft Lejlighed til at deltage i Forberedelsen af saadanne Udtalelser og ogsaa til at være med til at afgive ikke saa af dem selv, og jeg tror da at kunne sige, at det, der nu fra vor Side foreligger, er i nøje Overensstemmelse med den Tankegang, vi for vort Vedkommende i saa Henseende atter og atter har fremført.

Med Hensyn til Opfattelsen af vore Forpligtelser over for Folkeforbundet vil de ærede Medlemmer gerne understrege, at der er en betydningsfuld Forandring, og jeg skal ikke bestride Muligheden af, at der er foregaaet en saadan Forandring for det konservative Partis Vedkommende, idet Forholdet jo paa tidligere Tidspunkter har været dette, at det konservative Partis Ordførere under mangfoldige Forhandlinger i denne Sal har gjort sig til Talsmænd for en Opfattelse af Forpligtelserne efter Folkeforbundspagten, der, selv om den ikke kunde siges at staa i en afgørende Modsætning til den, som jeg var Talsmand for, og som har præget vor Stilling under Folkeforbundets Forhandlinger, dog var i nogen Grad afvigende derfra. Det nye, der foreligger i denne Sag, turde da være dette, at man fra konservativ Side gennem sin Standpunkttagen nu slutter sig til den Op-

fattelse af disse Forpligtelser, som vi for vort Vedkommende bestandig har været Talsmænd for, og det kan jeg jo for min Del kun være glad ved.

Dertil skal jeg dog føje dette, at der er ikke i vore Forpligtelser over for Folkeforbundet foregaaet en Forandring. De ærede Medlemmer erkender jo ganske afgørende dette, at en Erklæring ikke kan medføre en saadan Forandring, og man kan ikke paa een Gang sige, at en Erklæring kan ikke forandre Forpligtelserne, og saa sige, at de er forandret ved en Erklæring. Dette er umuligt.

Men der er en anden Ting, og det er maaske det, der har bragt de ærede Medlemmer ind i denne Tankegang. Det er, at en ensartet Opfattelse kan blive anvendt paa meget forskellige Forhold i Verden og meget forskellige Forhold i Folkeforbundet, og dør er jeg fuldstændig enig med de ærede Medlemmer i, at der er foregaaet en Forandring med Hensyn til Folkeforbundets Stilling, en Forandring, som har sit Udgangspunkt i dette, at Folkeforbundet er mindre universelt nu, end det paa forskellige tidligere Tidspunkter har været, og mindre universelt end det, man, dengang det skabtes, regnede med at det skulde blive. Samtidig har talrige politiske Forhold, som der ikke er nogen Mening i her at komme ind paa, bevirket, at Folkeforbundet er svagere nu, end det maatte paaregnes at være i de første Aar efter at Krigen var sluttet. Dette er i hvert Fald aldrig fra min Side bestridt. Mangfoldige Gange har jeg udtalt det, ogsaa under denne Diskussion, og hvis det er det, de ærede Medlemmer ønsker saa stærkt at understrege, saa vil der ikke kunne opstaa nogen Uenighed derom.

Men jeg haaber da ogsaa, at ærede Medlemmer — ogsaa de, der har ført denne Diskussion med saa megen Iver — vil være enige med mig deri, at ikke blot skal vi blive i Folkeforbundet, hvad de ærede Medlemmer har sagt, men ogsaa under den politiske Svaghedstilstand, hvori det befinder sig, og højst sandsynligt vil befinde sig nogen Tid i hvert Fald, skal samle vore Bestræbelser om at føre det praktiske Samarbejde, der tilrettelægges ved denne Organisation af nogle og halvtreds Stater, saa langt frem som muligt for at forberede det Sindelagsskifte, der er det afgørende, hvis Menneskeheden skal gaa en lettere Fremtid i Møde end den Nutid, i hvilken den i Øjeblikket lever. Dette maa være Udgangspunktet for at naa frem til den internationale Retsorganisation, som vi sik-